NORGESSTEMNINGEN
ir sig mer og mer tydelig til kjenne, både i svensk presse og innen det svenske folket. De fleste aviser har daglig artikler om forholdene i Norge, der de tar stilling til styresettet, overgrepene og terroren. Mordet på de 18 nordmenn 30. april var gjenstand for forferdelse og fordømmelse i skrift og tale. Alle aviser, unntatt de rent nazistiske, kommenterte de sakalte dødsdommer og slo fast at det her ikke var spørsmål om en krigshandling, men mord på uskyldige unge mennesker. Socialdemokraten skrev bl.a.: Dette är icke krig. Det er bøddeljärning. Ingen diplomatisk omskrivning skal dölja XXXXXX avskyn för ett skräckvälde som tydeligen holder på att løpa linen ut..." Under et foredrag i Gävle bad fhv. utenriksminister Sandler forsamlingen minnes de myrdede ved 2 minutters stillhet.

FRA FINNLAND
Kommer det gjennem arbeidere, som er i Sverige på ferie, meldinger om at flere og flere av de finske soldatene blir sendt hjem fra fronten. Således er det flere bedrifter i Helsinki, hvor de fleste menn er kommet tilbake og trådt inn i sitt arbeid igjen. Finnene, som selv er meget lite orientert om det som skjer i hjemlandet, mener at alle soldater, som ikke er nødvendige til grensevakten, vil bli sendt hjem litt efter litt, slik at det blir overlatt til tyskerne å føre krigen på nordfronten så lenge den varer. Matsituasjonen i Finnland er nu så dårlig som den kan bli. Det meddeles at det ikke har vært poteter å få de siste 6 måneder. Smør og margarin er helt ute av handelen. Fiskefordelingen har vært 250 gr. pr. person pr. uke, når det har vært fisk å få. De finske arbeidere fortteller selv at maten i vinter for det vesentlige har bestått av frossen kålrabi i salt.

Pengene forsvinner.
Den komis.ke ledelse i Arbeidernes faglige Landsorganisasjon har fra september i fjor til utgangen av april i år brukt 2 millioner kroner til dekning av utgifter utenom det ordinære budsjett. Vi kan vel gå ut fra at det er n.s.' propagandaavdeling som har slukt dette store beløpet.

Leger i fengsel.
Følgende leger sitter for tiden fengslet: C. Astrup, J. H. Berner, W. Becker., Harald Borgersen, A. Daae, Jens Dedichen, Sten Florelius, O. Fossen, M. Fräs, A. Halvorsen, Ingv. Hansen, H. Huitfeldt, Anton Johnson, E. Juisrud, C.V.Lange, Finn Levy, L.T. Poulson, H. Rasmussen, A. Ree, L. Levin, H. Rosenlund, A. Røed, H.K.Sandberg, K.E.Schreiner, O. Solem, O. Svendsen, E. Thiis-Evensen, C. Wischmann og Øvrelid. - Følgende leger er løslatt etter å ha sittet fengslet i kortere eller lengere tid: H. Abel, O. Bernstein, P.E.Gjertsen jun., Gunhild Johnson, Kr. J. Kristensen, O. L. Mohr, Sven Oftedal og H.A.Salvesen.

Helsetidsskriftene.
Kultur- og folkeopplysningsdepartementet påbød for en tid tilbake at samtlige helsetidsskrifter i landet skulle opphøre som selvstendige tidsskrifter og opptas i et nytt tidsskrift som skulle sendes ut med fyllebøtten i Medisinaldirektoratet, direktør Østrem, som redaktør. De forskjellige tidsskrifter protesterte, og nu foreligger det en mundtlig melding fra hr. Gulbrand Lunde om at noen av tidsskriftene skal få fortsette som selvstendige organer. Det gjelder i første rekke "Liv og Helse", "Folkehelseforenin ens Tidsskrift" og "Sunnhetsbladet". Noen skriftlig beskjed foreligger ikke.

Vi advarer
mot de ryktemakerne som gjerne dukker opp når noe går oss i mot eller når vi kanskje står litt tvilrådige overfor det som skjer. Vi står nu overfor avgjørende begivenheter på de forskjellige frontavsnitt, både innen og utenlands. Nu, mer enn noensinne før, gjelder det om å holde hodet kalt og hjertet varmt. Synes du det går litt trådt iblant, så holdt fast ved at

VÅR TID KOMMER NOK!

Kirken i kamp.

Gjennem den bispe-"ordinasjon" som fant sted i Vår Frelsers Kirke i Oslo sist søndag, har nazimyndighetene erklært den bekjennelsestro norske kirke krig på kniven. Svaret er ikke uteblitt. Fra samtlige norske prekestoler i landet blev det søndag lest opp en felleserklæring fra prstene om at de ikke kan godkjenne ordinasjonen av "biskop" Zwilgmeyer" og "biskop" Frøiland og at "biskop" Frøiland minst av alt vil bli godkjent som den norske kirkes primas. - På vegne av samtlige norske prester i Oslo har domprost Hygen sendt Frøiland et brev, der han bl.a. skriver: "De må være klar over at Oslo's og hele landets presteskap ikke anerkjenner Dem som sitt overhode, men at biskop Berggrav tross alt er den som er Den norske Kirkes overhode og at han betraktes som sådan av hele det norske folk. Det er oss ufattelig at De har villet motta ordinasjon av de nåværende myndigheter og det på et grunnlag som er helt i strid med norsk kirkelov og praksis. At det efter Deres ordinasjon vil bli vanskeligheter i kirkens arbeid, vil ikke være til å unngå." Domprost Hygen slutter sitt brev med en kvass kritik av Frøilands opptreden i sin alminnelighet, en opptreden Hygen karakteriserer som landsforræderisk. - Det er for øvrig betegnende at statspolitiet måtte gripe inn for å få utlevert nøklene til Vår Frelsers Kirke da ordinasjonen skulle finne sted. Kirkens 3 prester og organist nektet samtlige å medvirke ved "høitideligheten" som ellers var sterkt preget av uniformer og nazi-hilsener. - Efter "høitideligheten" ga ordfører Stenersen i Oslo en festmiddag for de medvirkende aktører med Quisling i høisetet. Historien forteller ennu intet om maten smakte!

Når tyskerne lager mønsterbedrifter.

Tyskerne har tatt hånd om en rekke bedrifter som fabrikkérer produkter av direkte interesse for den tyske krigsmaskinen. Arbeiderne ved disse bedriftene har som oftest reagert mot dette overgrepet fra tysk side ved å sette ned produksjonstempoet, noe som går klart frem av følgende

BEKJENDTGJØRELSE.
til alle norske arbeidere.

"Jeg ha til hensikt å optrekke for alle norske arbeidere en mønsterbedrift efter forbillede av den tyske arbeidsfront. Hertil har jeg bruk for en arbeidsstamme, som villig og innsatsberedt oppfyller de ham stillte opgaver og som dertil sikrer freden i hans eget land.
Jeg har i den siste tiden lagt merke til, at en del arbeidere tro at deres opholdsted her i bedriften klare sig uten arbeïdsgodtgjørelse, men synes at det i slutten av uken er godt å kasserer ukelønnen.
Dem som ikke vil arbeide og ikke efterkommer sin underskrevne forpliktelser i fremtiden, blir i tilfaelde man påtreffer ham uten at han arbeider, fristløs entlediget sitt arbeide. Noget arbeide i en tysk eller norsk bedrift faa han ikke."

Horten, den 29. april 1942
Heinemann (sign)
Kaptlt.(w) und
Dienststellenleiter!

For oss synes det som om også oversetteren har sabotert og at han derfor "burde fristløs entledigen".

.....

Vi har i det siste halvåret kunnet merke at krigen har fått en stadig mer intens og altomfattende form. Alle tegn tyder på at denne utviklingen vil fortsette og at det vil bli stillet større og større krav til hver enkelt av oss - kvinne som mann, gammel som ung.
La oss derfor slå fast at vi fremdeles er i krig med Tyskland og at vår eneste vei til friheten og et uavhengig Norge går gjennem et nederlag for Nazi-Tyskland og n.s.

.....

Som friheten står "Frihet" høit hevet over alle gamle partigrenser. Avisen skrives av nordmenn og vender sig til nordmenn. Vi kjenner målet: Et fritt Norge. Vi kjenner midlet: Et samlet Norge i kamp for friheten!

KRIGSNYTT.

Aksemaktenes offensiv i Libya utvikler sig fremdeles med en rivende hastighet og de mest fremskutte avdelinger står nu i området øst for Fuka som ligger ved jernbanelinjen til Alexandria. De allierte styrkene har ikke vært i stand til å demme opp for den tysk-italienske fremmarsjen, og for første gang i denne krigen kan en virkelig tale om en akutt fare for de allierte stillinger i Midt-Østen. - Forsøker man å se nøkternt på det som er skjedd i Libya og Egypt siden generalfeltmarskalk Rommels offensiv tok til, synes det klart at aksemaktene har vært i stand til å føre frem langt større forsterkninger til sine tropper i Nord-Afrika enn de allierte kan ha regnet med. Det gjelder særlig flyvåpenet og det motoriserte infanteri. Men hensyn til tank-våpenet synes det som om partene var noenlunde jevnbyrdige til å begynne med, men takket være sine større fly- og infanteristyrker var Rommel i langt større grad enn Ritchie i stand til å utnytte de fordeler panservåpenetvåpnet for ham under de innledende operasjoner vest for Tobruk, samtidig som det motoriserte infanteriet ga ham fordelen av å kunne opprettholde sitt press mot de allierte styrker under den tilbaketrekningen engelskmennene blev nødt til å foreta, slik at det blev umulig for dem å omgruppere sine styrker i noenlunde ro og orden. Nu kan en gå ut fra at de allierte er i ferd med å føre frem forsterkninger fra 9. og 10. armé til slagfeltet i Egypt. Spørsmålet reiser sig da om forsterkningene er store nok og kraftige nok til å kunne demme opp for den tysk-italienske fremmarsjen og gi 8. armé høve til å rekonstruere sine avdelinger, eller om forsterkningene (som må føres frem helt fra Iran, Irak og Palestina) vil komme for sent. Begivenhetene har vist oss at det er farlig å leke spåmann, men vi er tilbøielige til å tro at kan 9. og 10. armé nå frem tidsnok til å kunne by aksetroppene en noenlunde effektiv motstand i området mellem Fuka og Alexandria, vil generalfeltmarskalk Rommel med forholdsvis små omkostninger kunne bli tvunget til å ta en pause. En har derfor ingen grunn til å henge med hodet og se på det som er skjedd i Libya og Egypt som en katastrofe. De allierte har lidt et nederlag - ja, vel - men intet uopprettelig nederlag. Og så får vi se om ikke utviklingen i Libya og Egypt vil tvinge de allierte til en hurtigere motaksjon et eller annet sted enn vi ellers kunne ha regnet med. Det ligger adskillig til grunn for den kanadiske statsministers uttalelse om at utviklingen nu vil bestemme krigens varighet - om den vil bli avgjort i år eller om vi skal få krigen gående i 3-4 år til.....

Ukens store lyspunkt kommer fra østfronten, der en fremdeles ikke ser noen tegn til den store tyske offensiven. Sebastopol holder fremdeles stand, men tyskerne er nu trengt inn i det indre befestningsbeltet, og en har ikke rett til å tro at det skal skje et under som vil sette russerne i stand til å holde byen i ubegrenset tid. På Charkow-fronten hersker den relative ro som karakteriserer pausen mellem slagene. I Kursk-avsnittet har russerne tiltvunget sig initiativet efter at tyskerne hadde satt i gang en lokal opprenskningsaksjon og i Wolchow-avsnittet fortsetter russerne sine angrep mot et viktig brohode. Ved Murmansk ser det ut til å brygge opp til noe av hvert, og en må gjøre regning med at tyskerne vil sette i gang en meget kraftig offensiv i dette avsnittet - konferansene mellem Hitler og Mannerheim i salig ihukommelse.

Utviklingen hittil bekrefter - hva vi har fremholdt tidligere - at det i å ikke vil komme til noen samlet offensiv over hele fronten. Dette svakhetstegnet fra tysk side har i et Berlin-telegram til dansk Politiken den 22. juni fått følgende utforming: - Sannsynligheten for et fronttalt angrep fra Ishavet til Svartehavet synes liten, og felttoget, hvis det kommer, innledes i hvert fall på et så sent tidspunkt at den tyske hærledelse sikkert vil sette mere inn på å ramme motstanderen på avgjørende steder enn på en flytning av grensene f.eks. 800 km. østover. Om krigen kan avsluttes i år, nu da den takket være den lange vinter og den efterfølgende mudderperiode er kommet så sent i gang, er uhyre tvilsomt, og både Hitler og Mussolini har jo også allerede forberedt deres folk på at det vil komme ennu en krigsvinter. Hvor store styrker Tysklandhar til rådighet i Sovjet-

samveldet er naturligvis en militær hemmelighet, men en kan sikker gå ut fra at betydelige styrker også er blitt plassert på Vestfronten for å kunne møte et eventuelt engelsk-amerikansk forsøk på å opprette en "front nr. 2" i Europa. Denne og andre omstendigheter har ført til den formodning, som ikke er blitt motsagt fra tysk side, at sommerens kamphandlinger i Sovjetsamveldet kunne tenkes å komme til å forme sig som en rekke isolerte enkeltslag snarere enn som en generell fremrykning over hele fronten."

Når det gjelder de to parters styrkeforhold foran sommerens kamper forteller Politikens Berlin-medarbeider bl.a.: " - Forårets tre store operasjoner, Kertsj, Charkow og Sebastopol, har vært preget av stor voldsomhet og har sikkert kostet meget blod. Den russiske motstandsevne synes snarere sterkere enn før vinteren. I sin offensiv ved Charkov viste marskalk Timosjenko som den første russiske hærfører at han hadde dradd lære av den tyske strategi - omenn ikke i tilstrekkelig grad. Soldatmaterielllet synes bedre og ennu synes man ikke å ha merket noe til en forringelse av det russiske materiell, hverken kvalitativt eller kvantitativt. Det siste henger i følge en utbredt tysk oppfatning sammen med at russerne i offensivt formål hadde konsentrert hovedmassen av deres disponible materiell på Kertsj-halvøen og ved Charkow, slik at tyskerne nu skulle kunne regne med å ha tilføidd den russiske materiellbestand en vesentlig svekkelse."

Ingen tysker drømmer imidlertid om å negligere Sovjetunionens egen krigskapasitet, fortsetter Politikens medarbeider:" Det synes ikke å være noen tvil om at det er lykkes russerne å evakuere ikke bare industriarbeiderne, men også en stor del av industrien i Ukraina til Volga- og Uralområdet. Fra kompetent tysk side er det tidligere blitt nevnt at 10 millioner industriarbeidere, hver så å si med en maskindel i lommen, er blitt flyttet bak den russiske fronten. Dette tallet er senere blitt motsagt fra annet tysk hold, men tyske korrespondenter, som skildrer livet og arbeidet i de erobrede østområder, fremhever nettopp at hele Ukraina synes befolket utelukkende av kvinner.".

Fra Det fjerne Østen foreligger fremdeles intet nytt av betydning. På luftfronten i Vest-Europa har det også vært temmelig rolig. Britiske fly - en enkelt gang 1000 i tallet - har rettet flere kraftige angrep mot Bremen og andre tyske kystbyer, men ellers har operasjonene innskrenket sig til nattbombing av trafikknutepunkter og flyveplasser i det nordlige Frankrike og i Holland og Belgia. Siden isløsningen i Østersjøen har russiske sjøstridskrefter, over og under vannet, senket 22 fiendtlige krigs- og handelsfartøier og skadet 35. I samme tidsrum har russiske fly senket 10 fiendtlige skib.

Hva med Finnland? Hitlers besøk hos marskalk Mannerheim og Mannerheims gjenvisitt i det tyske hovedkvarter har bragt nye glør til diskusjonen om hva som skjer og vil skje i Finnland. Litt av det som rører sig ute blant det finske folket kommer til uttrykk i et Helsinki-telegram til dansk Politiken, der det bl.a. heter: "- Det som er oppnådd i Finnland i det forløpne år er oppnådd av den finske arme og av den finske arme alene. Hvis man for et år siden hadde spådd at Russland ikke ville være knust den 22. juni 1942 og at den røde arme endog ville være i stand til å foreta alvorlige angrepsaksjoner, ville man med et mildt uttrykk være blitt betraktet som en fantast av den finske offentlighet. Ved krigens begynnelse var man i alminnelighet i den anskuelse at nedkjempelsen av Russland ville være et spørsmål om få måneder. At krigen med Sovjet nu går inn i sitt annet år, har derfor naturlig nok virket som en stor skuffelse i store kretser."

Politikens korrespondent slutter sin artikkel med å gi uttrykk for at noen finner håper og tror - om enn litt forsiktig - at Russlands motstandskraft vil bli brudt i løpet av sommeren, men det skinner tydelig igjennem at majoriteten av det finske folket ser fremtiden i møte med større angst og uro enn tro og tillit.